

בדברים חוזר הצו לשתף הבן, הבת, העבד, האמה והלו, ובכמה מקומות גם

הגר, היתום והאלמנה – בשמחת החגים (דברים יב' 12, טז 11-12, 13).

בדברים גם נאמר: "לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות,

איש בחטאו יומתו (כ"ד 16). פסוק זה מצוטט גם במלכים ב' יד' 6, ע"י מלך

אמציה.

ביחזקאל נאמר: הנפש החטאת היא חמות (יח' 14) ועוד: הנפש החטאת היא

חמות, בן לא ישא בעון האב, ואב לא ישא בעון הבן, צדקת הצדיק עליו תהיה

ורשעת הרשע עליו תהיה (שם 20). ביהושע ז' 24 כאילו נאמר ההיפך, אבל גם

רשי וגם רלבג מפרשים שהבנים של ענן לא נענשו, אלא ראו ענשו של ענן.

28.3.65, יום א' כד' אדר ב'

באו אצלי אנשי סלביזיה צרפתית ורצו לקלוס מתוך חשיבה של דקה אחת איך

קמה ישראל ומה יעודה. הוא קלט חשובתי בשלוש לשונות: עברית, צרפתית, אנגלית.

אמרתי תקומת ישראל היא פרי מורשת התנך ונביאי ישראל ותקוות עמנו מאות בשנים

וגם של התעוררות המצפון האנושי נוכח סבל העם היהודי וביחוד לאור השואה

הנאצית שהשמידה שני שלישי יהדות אירופה. אנו מאמינים שישראל המחודשת תתרום

לחיזוק השלום בעולם ולעזרת העמים החדשים באפריקה ובאסיה. – הוא השמיעני

מהקלטה דברי פסן, צורצ'יל, די-גול.

הקדמנו ללכת לאכול, ובעשרים לפני 11 יצאנו לח"א ללווית אחי שנפטר

בליל יום ששי. חזרנו לשדה בוקר בעשרים לפני עשר בערב.

- פחר בצהרים, צריך לבוא הנה (לשדה בוקר) הליקופטר לקחת אותי למצדה.

בערב שמעתי בקול ישראל סיכום קצר של יגאל על החומרים ועל הממצאים. אני קורא

לפני השינה המרק השמיני של הספר השביעי (מורדות היהודים) בו מתוארת המצדה

וההתבצרות א האחרונה של הקנאים ובראשם אלעזר בן יאיר. שני דרכים מובילים

לראש המצדה - ממזרח דרך הנחש (מתפתל), ומערב דרך יותר קלה. יונתן הכהן

הגדול בנה המצדה ואחרי שקם הורדוס לחזק המקום. הקים חומה מסביב, קוטחה 12

אמה ועביה 8 אמות, ובנה על החומה מלמעלה 37 מגדלים גבוהים 50 אמה, ומן

המגדלים האלה היה מבוא אל הבתים הבנויים מבית לחומה לכל ארכה - וגם בית

מלכים בנה לו הורדוס במצדה במורד המערב, מתחת לחומה הסוגרת על ראש ההר,

והארמון נשקף לצד צמון.

29.3.65, יום ב' כה' אדר ב'

באו הבוקר הרבה אורחים: חדי, סס רוטברג, וינצקי, בואר - ששהו עם

צביון במדרשה. בשתיים עשרה בא הליקופטר והסיס אותנו למצדה. יגאל הראנו במשך

שלוש שעות מבנה הורדוס ומשכן הקנאים. זוהי בלי ספק "החפירה" החשובה ביותר

שנעשתה בארץ. בשובי הביחה בהליקופטר לקחתי אחי ברשותו של יגאל ענף שרוף

שהשתמשו בו הקנאים בכירים שלהם לפני 1900 שנה.